

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ПІВДЕННЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

19.06.2025р.

Одеса

№ 65/95-рп/к

Справа № 65/89-03/2025

Про початок розгляду справи про порушення
законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання третього відділу досліджень і розслідувань від 17.06.2025 № 65-03/213-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Дії комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал» (далі – КП «БДВК», Відповідач), містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (2) Дії КП «БДВК», які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, полягають у нарахуванні та стягненні зі споживачів плати за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за тарифами, встановленими:
 - рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 22.03.2024 № 131 «Про встановлення скорегованих тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал»;
 - рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 30.12.2024 № 554 «Про встановлення тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал», які розраховані з порушенням вимог чинного законодавства.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Відповідно до відомостей, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, КП «БДВК» зареєстроване «Інформація, доступ до якої обмежено». Ідентифікаційний код юридичної особи - «Інформація, доступ до якої обмежено». Місцезнаходження: «Інформація, доступ до якої обмежено». КП «БДВК» здійснює діяльність за кодами КВЕД:

«Інформація, доступ до якої обмежено».

- (4) Отже, у розумінні абзацу шістнадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «БДВК» є суб'єктом господарювання.

3. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (5) Південним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) на підставі статей 3, 7, 17, 22, 22¹ Закону України «Про Антимонопольний комітет України», пунктів 3 та 8 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482, на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 09.01.2025 № 128-29.2/01-216е (вх № 65-01/26К від 10.01.2025), здійснюється в межах Одеської області державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (6) Крім того, на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 29.04.2025 № 14-01/67-АМ (вх № 65-01/15-АМ від 30.04.2025) у відповідності до пункту 3 розділу VI Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами) здійснюється розгляд заяви *«Інформація, доступ до якої обмежено»* від 25.04.2025 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку КП «БДВК».
- (7) Відділенням надіслано вимоги КП «БДВК» про надання інформації від 20.01.2025 № 65-02/199е та від 01.05.2025 № 65-02/2272е.
- (8) КП «БДВК» на вимоги Відділення надало інформацію листами від 12.02.2025 № 124 (вх № 65-01/446 від 17.02.2025) та від 06.05.2025 № 306 (вх № 65-01/1375 від 09.05.2025) з копіями підтверджувальних документів.
- (9) Відділенням надіслано до Головного управління Держпродспоживслужби в Одеській області листи від 01.05.2025 № 65-02/2273е та від 15.05.2025 № 65-02/2514е щодо надання інформації про результати позапланової перевірки КП «БДВК» з копіями підтверджувальних документів.
- (10) Листами від 08.05.2025 № Вих-5450/05.3/23-25 (вх № 65-01/1368 від 08.05.2025) та від 16.05.2025 № Вих-5864/05.3/23-25 (вх № 65-01/1436 від 19.05.2025) Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області надало Відділенню інформацію про результати позапланової перевірки КП «БДВК», копії акту позапланової перевірки та припису про виконання законних вимог щодо усунення порушень порядку формування, встановлення та застосування державних (регульованих) цін.

4. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (11) Аналіз та дослідження становища КП «БДВК» на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснювалось відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика).

4.1. Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- (12) Відповідно до пункту 3.1 Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається,

продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

4.1.1. Суб'єкт господарювання

- (13) Згідно з пунктом 3.4 Методики, визначення складу групи суб'єктів господарювання здійснюється шляхом установаження переліку незалежних суб'єктів господарювання, до складу яких входить суб'єкт (суб'єкти) господарювання, що випускає(ють), постачає(ють), продає(ють), придбаває(ють), споживає(ють), використовує(ють) конкретний товар (продукцію, роботи, послуги).
- (14) КП «БДВК» є суб'єктом господарювання згідно із Законом України «Про захист економічної конкуренції».
- (15) Об'єктом аналізу є КП «БДВК» – суб'єкт господарювання, який здійснює діяльність на ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

- (16) Об'єктом аналізу є послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

4.2.1. Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (17) Відповідно до пункту 4.1 Методики, перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (18) Визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється виходячи з подібності, зокрема: споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації та цін.

4.2.1.1. Споживчі характеристики

- (19) Відповідно до Методики споживчі характеристики товару визначаються за функціональним призначенням, фізичними, технічними та експлуатаційними характеристиками, ступенем новизни товару.
- (20) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово - комунальні послуги – це результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (21) Законом України «Про житлово-комунальні послуги» послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення віднесено до комунальних послуг.
- (22) Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про питну воду та питне водопостачання»:
- *централізоване питне водопостачання* - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води.
- (23) У відповідності до пункту 29 частини першої статті 1 Закону України «Про водовідведення та очищення стічних вод» *централізоване водовідведення* - господарська

діяльність у сфері збирання, транспортування, очищення та скидання стічних вод за допомогою системи централізованого водовідведення.

- (24) Основною споживчою властивістю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх надання суб'єктами господарювання, які мають діючі водопровідно-каналізаційні мережі, що їм належать або ними використовуються (експлуатуються).

4.2.1.2. Умови споживання

- (25) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідності до положень діючого законодавства України надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуг згідно зі статтею 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».
- (26) Таким чином, головною умовою споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є укладання договорів між виконавцем та споживачем послуг.

4.2.1.3. Умови реалізації

- (27) Згідно з пунктом 28 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» господарська діяльність з надання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення підлягає ліцензуванню.
- (28) КП «БДВК» діє на підставі ліцензії, виданої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг у відповідності до постанови від 20.09.2016 № № 770/А-2011 (переоформленої рішенням від 27.05.2016 № 859), дозволу на спеціальне водокористування від 02.11.2021 № 216/ОД/49д-21, відповідно є виконавцем послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, забезпечує їх розповсюдження в межах системи комунального водопостачання та каналізації, що знаходяться на балансі КП «БДВК».
- (29) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються із застосуванням певних інженерних мереж та згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» віднесені до сфери діяльності суб'єктів природної монополії.
- (30) Отже, КП «БДВК», здійснюючи діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, є суб'єктом природної монополії та відповідно віднесене до Зведеного переліку природних монополій, розміщеному на офіційному сайті Антимонопольного комітету України <https://www.amcu.gov.ua> станом на 30.04.2025.
- (31) Відповідно до частини 2 статті 12 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).

4.2.1.4. Ціна

- (32) Відповідно до частини першої статті 191 Господарського кодексу України державні регульовані ціни запроваджуються Кабінетом Міністрів України, органами виконавчої влади, державними колегіальними органами та органами місцевого самоврядування відповідно до їх повноважень у встановленому законодавством порядку.
- (33) Частиною першою статті 10 Закону України «Про ціни і ціноутворення» визначено, що суб'єкти господарювання під час провадження господарської діяльності використовують вільні ціни та державні регульовані ціни.
- (34) Частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за

домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.

- (35) Рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 24.11.2023 № 555 «Про застосування тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал», встановлених рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 29.12.2022 № 518 у 2024 році» з 01.01.2024 для КП «БДВК» продовжено застосування тарифів, встановлених рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 29.12.2022 № 518 «Про встановлення тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал» на 2023 рік», а саме:
- централізоване водопостачання – 29,82 грн/м³ з ПДВ;
 - централізоване водовідведення – 27,15 грн/м³ з ПДВ.
- (36) При цьому, у відповідності до пункту 2 даного рішення для категорії споживачів «населення» застосовуються тарифи з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що встановлені рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 07.12.2021 № 493 «Про встановлення тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал» на 2022 рік», а саме у розмірі:
- централізоване водопостачання – 22,21 грн/м³ з ПДВ;
 - централізоване водовідведення – 21,92 грн/м³ з ПДВ.
- (37) Рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 22.03.2024 № 131 «Про встановлення скорегованих тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал» для споживачів встановлені наступні тарифи на послуги:
- централізоване водопостачання – 38,53 грн/м³ з ПДВ;
 - централізоване водовідведення – 35,65 грн/м³ з ПДВ.
- Наказом КП «БДВК» від 29.03.2024 № 25 зазначені тарифи введені в дію з 01.04.2024.
- (38) Рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 30.12.2024 № 554 «Про встановлення тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал» для споживачів встановлені наступні тарифи на послуги:
- централізоване водопостачання – 45,60 грн/м³ з ПДВ;
 - централізоване водовідведення – 43,40 грн/м³ з ПДВ.
- Наказом КП «БДВК» від 30.12.2024 № 44 зазначені тарифи введені в дію з 01.02.2025. Зазначені тарифи на послуги є діючими.
- (39) Отже, кінцеві споживачі послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають можливості впливу на ціну цих послуг, у тому числі під час врегулювання договірних відносин на ці послуги, оскільки тарифи на них затверджує відповідний орган місцевого самоврядування.
- (40) Таким чином, послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються КП «БДВК» на платній основі, а отже є **товаром**, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «БДВК».

4.2.2. Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (41) Учасниками ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є:
- надавачі (виконавці) послуг – суб'єкти господарювання, які надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - споживачі послуг - фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.3. Визначення товарних меж ринку

- (42) Відповідно до пункту 1.3. Методики товар – це будь – який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
- (43) Товарні межі ринку - товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (44) Відповідно до пунктів 5.1-5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (45) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
- подібність призначення, споживчих властивостей,
 - умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах; взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари замість наявних.
- (46) При проведенні дослідження враховується, що взаємозамінні товари належать до групи однорідних товарів (товарних груп), які розглядаються споживачем як один і той же товар (товарна група), і які можуть бути стандартизовані або диференційовані.
- (47) Стандартизованими товарами (товарними групами) можуть розглядатися товари, які мають єдину систему показників, параметрів, що характеризують товар, і у виробництві яких використовуються єдині чи однакові технічні стандарти, технічні умови, стандарти застосування тощо.
- (48) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є стандартизованими, оскільки мають схожі характеристики.
- (49) Споживач може отримати вказані послуги лише у суб'єкта господарювання, який їх надає виключно в межах балансової належності мереж водопостачання та водовідведення.
- (50) Враховуючи споживчі, технічні, експлуатаційні властивості та характеристики, умови використання, послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та умови їх надання, вони не мають аналогів та не можуть бути замінені іншими послугами.
- (51) Отже, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення є послугами, які не мають замінників, а відтак, у споживачів цих послуг відсутня альтернатива.
- (52) За таких обставин **товарними межами** ринку є послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.4. Визначення територіальних (географічних) меж ринків

- (53) Відповідно до пункту 1.3. Методики, територіальні (географічні) межі ринку - територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (54) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установаження мінімальної території, за межами

якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

- (55) У відповідності до вимог Методики, при визначенні територіальних (географічних) меж ринку послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення було враховано мінімальну територію, за межами якої отримання споживачами зазначених послуг, які б надавалися КП «БДВК», є неможливим.
- (56) Особливістю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є їх отримання безпосередньо за місцем знаходження діючих водопостачальних та каналізаційних мереж.
- (57) За інформацією, наданою КП «БДВК» листом від 12.02.2025 № 124 (вх № 65-01/446 від 17.02.2025), дане підприємство одноосібно надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на території міста Білгород–Дністровського Білгород–Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «БДВК», тобто не має конкурентів.
- (58) Отже, **територіальними (географічними) межами ринку** послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія міста Білгород–Дністровського Білгород–Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідно - каналізаційні мережі, які належать або використовуються (експлуатуються) КП «БДВК».

4.5. Часові межі ринку

- (59) Відповідно до пункту 1.3. Методики, часові межі ринку - час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (60) Згідно з пунктом 7.1 Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (61) Стаття 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» закріплює, що пропозиція та попит на відповідні товари мають існувати протягом певного часу.
- (62) КП «БДВК» залишається єдиним продавцем послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у територіальних (географічних) межах міста Білгород – Дністровського Білгород – Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які використовуються (експлуатуються) КП «БДВК».
- (63) Визначення терміну «ринок товару (товарний ринок)», наведене у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», вимагає щоб пропозиція та попит на відповідний товар існували протягом певного часу. Пропозиція послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «БДВК» та попит споживачів на вказані послуги існувала протягом 2024 року та існує протягом січня – травня 2025 року.
- (64) Враховуючи, що протягом 2024 року та січня – травня 2025 року сукупність товарно — грошових відносин між КП «БДВК» та споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах міста Білгород–Дністровського Білгород–Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які використовуються (експлуатуються) КП «БДВК», не зазнала істотних змін, часовими межами даного ринку визначено період 2024 року та січня – травня 2025 року.

4.6. Визначення потенційних конкурентів

- (65) Відповідно до пункту 9.1 Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання:

- які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості;
 - які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку;
 - нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (66) Зважаючи на специфіку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та їх технологічну особливість, надання зазначених послуг можливе лише при наявності спеціального обладнання для організації надання цих послуг, отримання дозволу на спеціальне водокористування та ліцензії на провадження господарської діяльності з надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (67) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (68) Відповідно до частини другої статті 6 Закону України «Про житлово–комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (69) Отже, внаслідок технологічних особливостей послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також враховуючи те, що ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення знаходиться в стані природної монополії, конкуренція на ньому відсутня.
- (70) Ураховуючи зазначене, у КП «БДВК» відсутні конкуренти на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах міста Білгород–Дністровського Білгород–Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які використовуються (експлуатуються) КП «БДВК».

4.7.Визначення бар'єрів вступу на ринок

- (71) Згідно з пунктом 9.2 Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (72) Отже, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є: економічні обмеження, пов'язані з необхідністю залучення значних коштів для придбання відповідного обладнання для організації надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також наявність власних або орендованих мереж, необхідність отримання ліцензії на надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, отримання спеціального дозволу на водокористування тощо.

4.8. Встановлення монопольного (домінуючого) становища

- (73) Відповідно до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:

- на цьому ринку в нього немає жодного конкурента.
- (74) Ураховуючи зазначене, становище КП «БДВК» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах міста Білгород–Дністровського Білгород–Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які використовуються (експлуатуються) КП «БДВК», протягом 2024 року та січня – травня 2025 року має ознаки монопольного (домінуючого) з часткою 100%, оскільки КП «БДВК» не має на цьому ринку жодного конкурента.

5. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (75) Відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг, регулюються Законом України «Про житлово-комунальні послуги».
- (76) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» ціни (тарифи) на житлово-комунальні послуги встановлюються за домовленістю сторін, крім випадків, коли відповідно до закону ціни (тарифи) є регульованими. У такому разі ціни (тарифи) встановлюються уповноваженими законом державними органами або органами місцевого самоврядування відповідно до закону.
- (77) Відповідно до пунктів 33-35 постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (зі змінами, плата за послуги розраховується виходячи з розмірів затверджених тарифів та обсягу спожитих послуг, визначеного та розподіленого відповідно до законодавства. Плата виконавцю за індивідуальним договором про надання послуг з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем складається з:
- плати за послуги, визначеної відповідно до цих Правил та Методики розподілу, що розраховується виходячи з розміру затверджених уповноваженим органом тарифів та обсягу спожитих послуг або за нормами споживання, встановленими органом місцевого самоврядування, до встановлення вузла комерційного обліку;
 - плати за абонентське обслуговування, визначеної виконавцем, розмір якої не може перевищувати граничного розміру, встановленого Кабінетом Міністрів України;
 - плати за технічне обслуговування та поточний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідних послуг, яка визначається окремим договором між виконавцем та співвласниками багатоквартирного будинку.

Плата за послуги, абонентське обслуговування та плата за технічне обслуговування і поточний ремонт внутрішньобудинкових систем централізованого водопостачання та водовідведення багатоквартирного будинку вноситься споживачем виконавцю щомісяця однією сумою в порядку та розмірах, визначених договором.

- (78) Відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги», якою затверджено Порядок формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення (далі – Порядок № 869), цей Порядок визначає механізм формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення для суб'єктів природних монополій, які провадять або мають намір провадити господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення.
- (79) Згідно з пунктом 2 Порядку № 869 цей Порядок застосовується під час установлення органами місцевого самоврядування (далі - уповноважені органи) тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення для суб'єктів природних монополій, зазначених у пункті 1 цього Порядку, та поширюється на таких суб'єктів під час розрахунку зазначених тарифів.
- (80) Відповідно до пункту 9 Порядку № 869 формування тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення здійснюється ліцензіатами

відповідно до річних планів господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, економічно обґрунтованих планованих витрат, визначених на підставі державних та галузевих нормативів витрат ресурсів, у тому числі галузевих технологічних нормативів використання питної води на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства з урахуванням основних особливостей технологічних процесів відповідного виробництва, техніко-економічних розрахунків, кошторисів з урахуванням ставок податків, зборів, обов'язкових платежів, цін на матеріальні ресурси та послуги у планованому періоді.

- (81) Згідно з пунктом 10 Порядку № 869 річні плани господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення складаються окремо за видами такої діяльності (водопостачання, водовідведення) на підставі фактичних за останні п'ять років та прогнозованих обсягів централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення з урахуванням укладених із споживачами договорів та інших техніко-економічних факторів, зокрема:
- зміни обсягів централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення в результаті економічного розвитку населеного пункту;
 - здійснення заходів щодо зменшення обсягу витрат на технологічні потреби у питній воді та її втрат у процесі виробництва і транспортування, оснащення приладами обліку використання водних ресурсів, виробництва та реалізації питної води, підвищення вимог щодо якості послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення;
 - удосконалення технологічних процесів підйому та/або подачі води, транспортування і очищення води і стічних вод у результаті автоматизації та механізації виробництва, заміни мереж і обладнання, застосування енергозберігаючих технологій;
 - підвищення рівня організації виробництва та поліпшення умов праці у зв'язку з удосконаленням операційно-виробничого планування, систем управління, поліпшенням матеріально-технічного забезпечення господарської діяльності та вимог щодо економії паливно-енергетичних ресурсів.
- (82) Відповідно до підпункту 1 пункту 19 Порядку № 869 до складу планованої виробничої собівартості централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення включаються, зокрема, прямі матеріальні витрати:
- витрати, пов'язані з використанням електроенергії для технологічних потреб, що визначаються виходячи з обсягів підйому та/або подачі води, пропускання стічних вод, їх очищення, норм питомих витрат паливно-енергетичних ресурсів, установлених відповідно до галузевих нормативів та вимог законодавства з урахуванням особливостей технологічних процесів, які застосовуються на відповідному підприємстві, цін/тарифів на електроенергію в плановому періоді, що визначаються з урахуванням положень пункту 9 цього Порядку.
- Обсяг таких витрат визначається з урахуванням витрат на обумовлену електромагнітною незбалансованістю електроустановок технологічно шкідливу циркуляцію електричної енергії між джерелами електропостачання та приймачами змінного електричного струму (у разі відсутності приладів обліку її потужність визначається відповідно до нормативів);
- (83) У відповідності до пункту 24 Порядку № 869 до тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення не включаються витрати, які включено до складу плати за абонентське обслуговування та плати за обслуговування, поточний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку згідно із Законом України «Про житлово-комунальні послуги», а також витрати, пов'язані із встановленням, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води.
- (84) Згідно з пунктом 40 Порядку № 869 під час зміни тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення уповноважений орган проводить аналіз їх структури у частині відповідності (невідповідності) фактичних витрат на надання відповідного обсягу послуг протягом планованого періоду та витрат, які було враховано в установлених тарифах, за результатами якого здійснює перерахування тарифів (у разі відхилення невідповідності зазначених показників).

- (85) Відповідно до підпункту 2 пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 808 «Про встановлення граничного розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами про надання комунальних послуг або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньообудинкових систем про надання комунальних послуг» (далі – Постанова № 808) плата за абонентське обслуговування (з урахуванням податку на додану вартість), визначена відповідно до планованих витрат виконавця (витрат, пов'язаних з укладенням договору про надання комунальної послуги, із здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньообудинкових систем тепlopостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води), не повинна перевищувати граничного розміру плати за абонентське обслуговування, визначеного відповідно до цієї постанови.
- (86) З огляду на зазначені положення чинного законодавства, суб'єкти природних монополій, які надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, при розрахунку тарифів за ці послуги, повинні дотримуватись Порядку № 869, з урахуванням Постанови № 808.

6. ОБСТАВИНИ, ЯКІ МІСТЯТЬ ОЗНАКИ ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

- (87) Відділенням в ході здійснення в межах Одеської області на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 09.01.2025 № 128-29.2/01-216e (вх № 65-01/26К від 10.01.2025) заходів державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, на регіональному ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також в ході розгляду заяви «*Інформація, доступ до якої обмежено*» (далі – Заявник) від 25.04.2025 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції з боку КП «БДВК» в частині встановлення та застосування тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, розрахованих з порушенням норм чинного законодавства, яка надійшла до Антимонопольного комітету України (вх № 14-01/67-АМ від 29.04.2025) та була перенаправлена для розгляду до Відділення (вх № 65-01/15-АМ від 30.04.2025) (далі – Заява) встановлено таке.
- (88) Заявник у своїй Заяві зазначив, що КП «БДВК» зловживаючи своїм становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення нараховує плату за спожиті послуги за завищеними тарифами, що підтверджується, листом Головного управління Держпродспоживслужби в Одеській області від 10.03.2025 № Вих-2647/05.3/18-25, копія якого додана до Заяви. Крім того, Заявник зазначив, що враховуючи відсутність іншого надавача послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, Заявник змушений сплачувати за спожиті послуги за завищеними тарифами, що призводить до ущемлення його прав та інтересів.
- (89) Відповідно до інформації, наданої КП «БДВК» листами від 12.02.2025 № 124 (вх № 65-01/446) та від 06.05.2025 № 306 (вх № 65-01/1375 від 09.05.2025), протягом 2024 року Відповідач надавав послуги з централізованого водопостачання «*Інформація, доступ до якої обмежено*» споживачам, з яких:
- населення – «*Інформація, доступ до якої обмежено*»;
 - інші споживачі, яким нараховувалась плата за дану послугу за тарифом для категорії «населення» - «*Інформація, доступ до якої обмежено*» (ОСББ, ЖБК, гаражні, садові кооперативи, ТВК, релігійні громади);
 - бюджетні установи – «*Інформація, доступ до якої обмежено*»;
 - інші споживачі – «*Інформація, доступ до якої обмежено*».

Крім того, Відповідач протягом 2024 року надавав послуги з централізованого водовідведення – «Інформація, доступ до якої обмежено» споживачам, з яких:

- населення – «Інформація, доступ до якої обмежено»;
- інші споживачі, яким нараховувалась плата за дану послугу за тарифом для категорії «населення» - «Інформація, доступ до якої обмежено» (ОСББ, ЖБК, гаражні, садові кооперативи, ТВК, релігійні громади);
- бюджетні установи – «Інформація, доступ до якої обмежено»;
- інші споживачі – «Інформація, доступ до якої обмежено».

(90) Протягом 2025 року КП «БДВК» надає послуги з централізованого водопостачання 20 695 споживачам, з яких:

- «Інформація, доступ до якої обмежено» споживачів – мешканців приватного сектору;
- «Інформація, доступ до якої обмежено» споживачів- мешканців багатоквартирних будинків;
- «Інформація, доступ до якої обмежено» – бюджетні установи;
- «Інформація, доступ до якої обмежено» – інші споживачі.

Крім того, протягом 2025 року КП «БДВК» надає послуги з централізованого водовідведення «Інформація, доступ до якої обмежено» споживачам, з яких:

- «Інформація, доступ до якої обмежено» споживачів – мешканців приватного сектору;
- «Інформація, доступ до якої обмежено» споживачів- мешканців багатоквартирних будинків;
- «Інформація, доступ до якої обмежено» – бюджетні установи;
- «Інформація, доступ до якої обмежено» – інші споживачі.

(91) Як попередньо зазначено у розділі 4 цього Розпорядження, до 01.04.2024 послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надавались КП «БДВК» споживачам за наступними тарифами:

- централізоване водопостачання – 29,82 грн/м³ з ПДВ;
- централізоване водовідведення – 27,15 грн/м³ з ПДВ.

(92) При цьому пунктом 2 рішення виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 24.11.2023 № 555 «Про застосування тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал», встановлених рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 29.12.2022 № 518 у 2024 році» для категорії споживачів «населення» застосовувались тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що встановлені рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 07.12.2021 № 493 «Про встановлення тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал» на 2022 рік», а саме у розмірі:

- централізоване водопостачання – 22,21 грн/м³ з ПДВ;
- централізоване водовідведення – 21,92 грн/м³ з ПДВ.

(93) Разом з тим, рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 22.03.2024 № 131 «Про встановлення скорегованих тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал» (далі – Рішення № 131) для споживачів встановлені нові тарифи на послуги:

- централізоване водопостачання – 38,53 грн/м³ з ПДВ;
- централізоване водовідведення – 35,65 грн/м³ з ПДВ.

Наказом КП «БДВК» від 29.03.2024 № 25 зазначені тарифи введені в дію з 01.04.2024.

(94) Рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 30.12.2024 № 554 «Про встановлення тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–

Дністровськводоканал» (далі – Рішення № 554) для споживачів встановлені наступні тарифи на послуги:

- централізоване водопостачання – 45,60 грн/м³ з ПДВ;
- централізоване водовідведення – 43,40 грн/м³ з ПДВ.

Наказом КП «БДВК» від 30.12.2024 № 44 зазначені тарифи введені в дію з 01.02.2025.

- (95) Відповідно до інформації, наданої КП «БДВК» листом від 06.05.2025 № 306 (вх № 65-01/1375 від 09.05.2025) Відповідач здійснює нарахування споживачам плати за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за тарифами, встановленими Рішенням № 554.
- (96) Листом від 12.02.2025 № 124 (вх № 65-01/446 від 17.02.2025) КП «БДВК» надало інформацію, відповідно до якої з 01.04.2023 встановлена та почала застосовуватись до споживачів плата за абонентське обслуговування.
- (97) Зокрема, наказом КП «БДВК» від 07.02.2023 № 10 «Про встановлення та застосування плати за абонентське обслуговування для споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що надаються отримувачам послуг за індивідуальними договорами» з 01.04.2023 встановлена та почала застосовуватись плата за абонентське обслуговування у наступних розмірах:

централізоване водопостачання:

- без приладів обліку – 10,30 грн/міс з ПДВ;
- з 1-м приладом обліку – 12,32 грн/міс з ПДВ;
- з 2-ма приладами обліку – 14,35 грн/міс з ПДВ;
- з 3-ма приладами обліку – 16,38 грн/міс з ПДВ;
- з 4-ма приладами обліку – 18,41 грн/міс з ПДВ.

централізоване водовідведення:

- без приладів обліку – 9,50 грн/міс з ПДВ;
- з 1-м приладом обліку – 11,38 грн/міс з ПДВ;
- з 2-ма приладами обліку – 13,25 грн/міс з ПДВ;
- з 3-ма приладами обліку – 15,12 грн/міс з ПДВ;
- з 4-ма приладами обліку – 16,99 грн/міс з ПДВ.

- (98) Наказом КП «БДВК» від 15.03.2024 № 23 «Про встановлення плати за абонентське обслуговування для споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що надаються отримувачам послуг за індивідуальними договорами», з 01.04.2024 введена в дію та почала застосовуватись плата за абонентське обслуговування у наступних розмірах:

централізоване водопостачання:

- без приладів обліку – 11,00 грн/міс з ПДВ;
- з 1-м приладом обліку – 13,25 грн/міс з ПДВ;
- з 2-ма приладами обліку – 15,49 грн/міс з ПДВ;
- з 3-ма приладами обліку – 17,73 грн/міс з ПДВ;
- з 4-ма приладами обліку – 19,97 грн/міс з ПДВ.

централізоване водовідведення:

- без приладів обліку – 10,20 грн/міс з ПДВ;
- з 1-м приладом обліку – 12,28 грн/міс з ПДВ;
- з 2-ма приладами обліку – 14,36 грн/міс з ПДВ;
- з 3-ма приладами обліку – 16,43 грн/міс з ПДВ;
- з 4-ма приладами обліку – 18,51 грн/міс з ПДВ.

Зазначений розмір плати за абонентське обслуговування для споживачів є діючим.

- (99) КП «БДВК» листами від 12.02.2025 № 124 (вх № 65-01/446 від 17.02.2025) та від 06.05.2025 № 306 (вх № 65-01/1375 від 09.05.2025) надало копії калькуляцій плати за

абонентське обслуговування для споживачів з розрахунками за елементами витрат та пояснювальні записки, а також копії рішень виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради, якими встановлені тарифи (в тому числі скориговані тарифи) на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з додатками до них (структура тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для КП «БДВК» на 2024 рік та на 2025 рік).

- (100) Проаналізувавши складові структури тарифів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для КП «БДВК» на 2024 рік та на 2025 рік, а також калькуляції плати за абонентське обслуговування для споживачів з розрахунками за елементами витрат та пояснювальні записки, Відділенням встановлено, що при розрахунку тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, встановлених Рішенням № 131 та Рішенням № 554, КП «БДВК» в склад планових витрат врахувало витрати на збут для всіх категорій споживачів, тоді як споживачі – фізичні особи (населення), які отримують зазначені послуги на підставі укладених індивідуальних договорів, сплачували та сплачують плату за абонентське обслуговування у відповідності до наказів КП «БДВК» від 07.02.2023 № 10 «Про встановлення та застосування плати за абонентське обслуговування для споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що надаються отримувачам послуг за індивідуальними договорами» та від 15.03.2024 № 23 «Про встановлення плати за абонентське обслуговування для споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що надаються отримувачам послуг за індивідуальними договорами», до складу якої також входять витрати на збут.
- (101) Таким чином, КП «БДВК» нараховує та стягує зі споживачів - фізичних осіб (населення) плату за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за тарифами, встановленими Рішення № 131 та Рішенням № 554, в складі планових витрат яких є витрати на збут, які зазначені споживачі також сплачують у складі плати за абонентське обслуговування.
- (102) Тобто, КП «БДВК» в порушення положень Порядку № 869 та Постанови № 808 нараховує та стягує зі споживачів - фізичних осіб (населення) двічі витрати на збут – у складі планових витрат встановлених тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також у складі плати за абонентське обслуговування.
- (103) Зазначене підтверджується також актом позапланової перевірки дотримання КП «БДВК» вимог законодавства у сфері формування, встановлення та застосування державних регульованих цін від *«Інформація, доступ до якої обмежено»*, проведеної Головним управлінням Держпродспоживслужби в Одеській області (далі – Акт), копію якого надало Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області листом від 16.05.2025 № Вих-5864/05.3/23-25 (вх № 65-01/1436 від 19.05.2025).
- (104) Позапланова перевірка КП «БДВК» Головним управлінням Держпродспоживслужби в Одеській області проведена на підставі колективного звернення мешканців міста Білгород–Дністровського Білгород–Дністровського району Одеської області від 30.01.2025 № КО-100 щодо підвищення КП «БДВК» тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (105) Зокрема, у Акті зазначено наступне: *«перевіркою встановлено, що населенню, яке знаходилося на прямих договорах з підприємством, нараховувалася плата за абонентське обслуговування за централізоване водопостачання та централізоване водовідведення. Діючий розмір плати за абонентське обслуговування затверджено наказом КП «БДВК» від 15.03.2024 № 23 «Про встановлення плати за абонентське обслуговування для споживачів послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що надаються отримувачам послуг за індивідуальними договорами», яку почало застосовувати підприємство з 01.04.2024 у розрахунку на одного абонента в місяць на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та яка була розрахована у розмірах, залежних від*

обладнання кількістю приладів обліку по особовому рахунку. Проте до складу тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення були враховані витрати на збут, які також входили до складу плати за абонентське обслуговування, яка виставлялася населенню на прямих індивідуальних договорах. Таким чином, з населення на прямих індивідуальних договорах витрати на збут взимались у складі планових витрат затверджених тарифів та у платі за абонентське обслуговування. Вказане призвело до порушення пункту 24 Порядку № 869 та підпункту 2 пункту 2 Постанови № 808.

(106) Крім того, у відповідності до Акту Головним управлінням Держпродспоживслужби в Одеській області за результатами позапланової перевірки КП «БДВК» виявлено також наступні порушення.

При перевірці скоригованих тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, встановлених Рішенням № 131 виявлено:

- при формуванні тарифів річний план господарської діяльності з централізованого водовідведення складений не на підставі фактичних за останні 5 років та прогнозованих обсягів централізованого водовідведення з урахуванням укладених зі споживачами договорів та інших техніко – економічних факторів, а на підставі обсягу реалізації послуг для населення, бюджетних установ та інших споживачів, без урахування загального пропускання стічних вод разом з біологічною очисткою. За наданими КП «БДВК» формами № 2ТП-водогосп (річна) деякі фактичні обсяги пропускання стічних вод не відповідають обсягам у розрахованому затвердженому річному плані, аналіз обсягів централізованого водовідведення КП «БДВК» не проведений та не наданий. В результаті цього зменшений обсяг централізованого водовідведення та збільшений тариф 1 м³ централізованого водовідведення;
- розрахунок статті «електроенергія» для технологічних потреб здійснено з урахуванням обсягу пропускання стічних вод разом з біологічною очисткою та з включенням обсягів прийому рідких побутових відходів, які не є складовою частиною централізованого водовідведення. Тобто, річний план господарської діяльності з централізованого водовідведення та обсяги пропускання стічних вод, які включені у розрахунок витрат електроенергії, не відповідають вимогам пунктів 10 та 19 Порядку № 869;
- до складу скоригованих тарифів було враховано податок на землю по ставках податку, затверджених рішенням Білгород–Дністровської міської ради від 08.07.2022 № 546-VIII «Про встановлення місцевих податків та зборів на території Білгород–Дністровської міської територіальної громади». У планових витратах розмір податку на землю у складі загальновиробничих витрат склав *«Інформація, доступ до якої обмежено»* грн, у тому числі: на послугу централізованого водопостачання – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* грн, на послугу централізованого водовідведення – *«Інформація, доступ до якої обмежено»* грн. На підтвердження оплати податку на землю/орендну плату за земельні ділянки, які знаходяться у користуванні КП «БДВК», під час проведення перевірки були надані платіжні доручення про сплату податку на землю за орендовані ділянки, які використовуються при наданні послуг з централізованого водопостачання. Протягом 2024 року оплата оренди за користування земельними ділянками за кошти КП «БДВК» склала *«Інформація, доступ до якої обмежено»* грн, тобто менше врахованих у складі встановлених тарифів сум податку на землю. Вказане призвело до завищення планових витрат тарифів на послугу з централізованого водопостачання на суму *«Інформація, доступ до якої обмежено»* грн, на послугу з централізованого водовідведення на суму *«Інформація, доступ до якої обмежено»* грн., за рахунок необґрунтованого включення витрат податку на землю при відсутності фактичних витрат.

Рішенням Білгород–Дністровської міської ради від 15.07.2024 № 1251-VIII «Про затвердження Положення про плату за землю на території Білгород–Дністровської міської територіальної громади», яке введено в дію 01.01.2025, КП «БДВК»

визначено неплатником вказаного податку. З огляду на зазначене, у складі тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, встановлених Рішенням № 554, витрати на оплату земельного податку не враховувались.

- (107) Аналогічні порушення вимог Порядку № 869 встановлені Головним управлінням Держпродспоживслужби в Одеській області при перевірці **тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, встановлених Рішенням № 554.**
- (108) Зокрема, при розрахунку обсягів річного плану не здійснений аналіз фактичних за останні 5 років та прогнозованих обсягів централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з урахуванням укладених зі споживачами договорів та інших техніко – економічних факторів, а витрати на електроенергію визначаються, виходячи з обсягів обґрунтованого річного плану, чим порушені вимоги пунктів 10, 19, 40 Порядку № 869. Також включено до складу вказаних тарифів витрати на збут для населення, з яким КП «БДВК» укладено індивідуальні договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які уже включено до складу плати за абонентське обслуговування.
- (109) З огляду на встановлені в Акті порушення з боку КП «БДВК», Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області надало КП «БДВК» припис від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* про виконання законних вимог щодо усунення порушень порядку формування, встановлення та застосування державних (регульованих) цін, копію якого Головне управління Держпродспоживслужби в Одеській області надало Відділенню листом від 08.05.2025 №Вих-5450/05.3/23-25 (вх № 65-01/1368 від 08.05.2025).
- (110) Зокрема, у зазначеному приписі вимагається в термін до 01.06.2025 привести тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у відповідність до вимог діючого законодавства та здійснити споживачам перерахунки плати за спожиті послуги в рахунок майбутніх платежів.
- (111) Відповідно до інформації, наданої КП «БДВК» та Головним управлінням Держпродспоживслужби в Одеській області даний припис на час підготовки цього Розпорядження є невиконаним.
- (112) Таким чином, при розрахунку встановлених Рішенням № 131 та Рішенням № 554 тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення КП «БДВК» порушило положення Порядку № 869 та Постанови № 808, що призвело до нарахування та стягнення зі споживачів плати за ці послуги у завищеному розмірі.
- (113) В той же час, виконавці послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які є суб'єктами природних монополій, в тому числі КП «БДВК», при розрахунку тарифів за ці послуги, повинні дотримуватись Порядку № 869, з урахуванням Постанови № 808.
- (114) Разом з тим, КП «БДВК» продовжує нараховувати та стягувати зі споживачів плату за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за встановленими тарифами, розрахованими з порушенням вимог зазначених нормативно – правових актів.
- (115) Отже, дії КП «БДВК» щодо нарахування та стягнення зі споживачів плати за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за тарифами, встановленими рішенням виконавчого комітету Білгород – Дністровської міської ради від 22.03.2024 № 131 «Про встановлення скорегованих тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал» та рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 30.12.2024 № 554 «Про встановлення тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал», які розраховані з порушенням вимог чинного законодавства, призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б

неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

7. НЕМОЖЛИВІСТЬ ВЧИНЕННЯ ВІДПОВІДАЧЕМ ТАКИХ ДІЙ ЗА УМОВ ІСНУВАННЯ ЗНАЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ НА РИНКУ

- (116) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (117) Наявність у суб'єкта господарювання монопольного (домінуючого) становища на ринку не є протиправним, однак такий суб'єкт господарювання має усвідомлювати можливість певного обмеження своєї діяльності з точки зору дотримання законодавства про захист економічної конкуренції, визначати свою поведінку на основі пріоритету прав споживачів та у будь-якому разі не створювати умови, які породжують або можуть породжувати порушення їх прав та ущемлення інтересів.
- (118) Відділенням встановлено, що завдяки ринковій владі КП «БДВК» має можливість нав'язувати споживачам власні умови, зокрема, щодо нарахування плати за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за встановленими тарифами, розрахованими з порушенням вимог чинного законодавства, що призвело до ущемлення інтересів таких споживачів у вигляді збільшенні їх фінансових витрат на оплату цих послуг.
- (119) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монопольну владу споживачі змушені погоджуватись на всі умови для можливості отримувати відповідні послуги (в тому числі сплачувати за спожиті послуги за тарифами, розрахованими не у відповідності до положень чинного законодавства) та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

8. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

- (120) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (121) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (122) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем за умовами пункту 2 статті 50 цього Закону визнається порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

9. ВИСНОВКИ

- (123) Враховуючи те, що КП «БДВК» протягом 2024 року та січня – травня 2025 року на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах міста Білгород–Дністровського Білгород–Дністровського району Одеської області, де розташовані діючі водопровідно-каналізаційні мережі, які використовуються (експлуатуються) КП «БДВК», має ознаки монопольного (домінуючого), дії КП «БДВК», які полягають у нарахуванні та стягненні зі споживачів плати за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за тарифами, встановленими:

- рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 22.03.2024 № 131 «Про встановлення скорегованих тарифів з централізованого водопостачання та

централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал»;

- рішенням виконавчого комітету Білгород–Дністровської міської ради від 30.12.2024 № 554 «Про встановлення тарифів з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал», які розраховані з порушенням вимог чинного законодавства, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Ураховуючи вищевикладене, керуючись статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 36, частиною першою статті 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 за № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (із змінами і доповненнями), пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI та пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА

1. Розпочати розгляд справи у зв'язку з наявністю в діях комунального підприємства «Білгород–Дністровськводоканал» (місцезнаходження: *«Інформація, доступ до якої обмежено»*), ідентифікаційний код юридичної особи - *«Інформація, доступ до якої обмежено»*) ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі третьому відділу досліджень і розслідувань.

Голова Колегії

Андрій БОРИСЕНКО